

ANNEXOS

ÍNDEX D'ANNEXOS

ANNEXOS	0
1. ENTREVISTA A GERMÁN CABRERA (Educador Centre Penitenciari de Menors Can Llupià, Barcelona)	2
2. ENTREVISTA A EN KHALID (menor que viu a un pis tutelat de Mataró)	8
3. ENTREVISTA A L'ELOI (Educador que acaba de començar a treballar a un centre).....	12
4. ACTIVITATS PROPORCIONADES ALS ALUMNES EN LA SESSIÓ DIDÀCTICA	13
5. FORMULARI A POSTERIORI DE LA SESSIÓ DIDÀCTICA	18
6. PÀGINES WEB CONSULTADES:	20

1. ENTREVISTA A GERMÁN CABRERA (Educador Centre Penitenciari de Menors Can Llupià, Barcelona)

- **Quins estudis has hagut de realitzar per tal d'arribar a treballar on estàs avui en dia?**

Jo sóc mestre d'educació física, vaig estudiar magisteri. Per arribar a treballar al centre ho vaig aconseguir a través de les llistes, és a dir, el mateix procés per tal de ser mestre d'una escola però amb el tret distintiu que havies de marcar l'opció de justícia juvenil. No hi ha cap formació especial o específica per tal de treballar amb aquest col·lectiu, per això, és una opció voluntària. L'única formació reglada que tinc jo, juntament amb els meus companys, és la d'un postgrau o cicle formatiu centrant-se amb aquest tema. La diferència entre entrar a treballar en centres penitenciaris i centres escolars és que has de passar una entrevista, ja que el perfil que es busca de professional és molt concret. S'han donat casos en què el mateix interessat en treballar en aquest centre s'adona que aquella feina no és per ell/a en el procés d'entrevista.

- **Quina és exactament la teva tasca dins el centre penitenciari?**

La meva feina és exactament la mateixa que la que podria realitzar en una aula d'acollida, la diferència és que ho faig dins d'un centre penitenciari. Actualment estic treballant amb nois entre 17, 18, i 19 anys cap amunt que estan en el procés d'alfabetització. Són aquells que han arribat aquí i no tenen cap coneixement de la llengua o tenen la base que han pogut aprendre al carrer, a partir d'aquí es treballen aquestes bases per tal que tingui un bon coneixement de la llengua i de la cultura.

- **Té relació la teva feina actual amb el que vas estudiar?**

Té molt poca relació la meva feina actual amb el que vaig treballar. El que t'ensenyen a la facultat durant la carrera de magisteri no és ni de lluny semblant a la realitat que et trobes un cop entres a treballar al centre. No et preparen per poder treballar en aquest entorn, t'ensenyen unes bases teòriques que després s'ha de portar a la pràctica. Del que vaig estudiar al que estic i he anat fent fins ara, puc rescatar un 10% del que vaig aprendre a la facultat, l'altre 90% m'he hagut d'espavilar, ja que el perfil que t'ensenyen a la universitat al que em trobo en aquesta situació és molt canviant. Un exemple molt clar és que a la universitat em van explicar com aprèn a llegir un nen de primària

nascut a Catalunya, en canvi, no abasten l'àmbit dels nens estrangers que puguin haver arribat al nostre país.

- **Quina varietat de persones atens dins el centre? (sexe, edat, crims que han comès i per tant la sentència que se'ls ha atribuït)**

Fins fa dos dies (11/11/2019) érem l'únic centre de Catalunya que tenia noies i nois, a partir d'ara només som nois per culpa de la manca d'espai en la que ens veiem sotmesos. Malauradament, han d'entrar molts joves i hem habilitat l'espai de les nenes per a aquests nous nois. A les noies les hem traslladat a un altre centre. Tractem amb nois d'entre 14 i 21 anys majoritàriament de la zona del Magreb, nord d'Àfrica i d'Europa molt pocs. Els fets delictius que han comès són molts, és a dir, hi ha de tot, assassins, violadors, estafadors, gent que ha robat... entre aquests, els més habituals són violacions, robatoris i baralles.

- **Quin percentatge representen els mena (si és que es pot identificar)?**

Els MENA conformarien un percentatge del 80% entre els nois internats al centre. Per llei i seguretat, a les classes jo tinc 6 alumnes al matí i 6 a la tarda, així podem oferir més atenció als nois. Això vol dir que els 12 que tinc, exceptuant-ne un, són nois que han fet el procés de migració tots sols.

- **Quina relació tenen els menors no acompanyats amb altres convictes? I amb els funcionaris?**

Al centre on treballa estan separats per mòduls de convivència segons les edats. Es relacionen amb gent de la seva edat i majoritàriament amb gent del seu origen, és a dir, es relacionen per "guetos" i pel que puc observar a l'aula tenen una relació normal i fan l'esforç d'integrar-se entre altres orígens i intentar establir una comunicació entre dues llengües diferents. Les habitacions normalment són de dos o quatre i accidentalment de sis i això fa que t'hagis de relacionar amb més gent per tal de tenir una convivència favorable. No obstant això, antigament en el centre hi havia una xarxa llatina que, tenia molts enfrontaments amb els marroquins, a qualsevol punt de trobada, ja sigui a l'hora del pati, àpats o per les instal·lacions del centre, tenien enganxades i baralles, en resum, no es podien ni veure. Avui en dia aquest col·lectiu no hi és al centre.

- **I amb els funcionaris?**

Tot depèn del rol que adopti el professional. Per exemple, no et miraran amb els mateixos ulls si ets un professor que els hi dones l'eina del llenguatge per tal de poder-te comunicar al nou país i t'ajuda el fet que tinguis un millor futur, a si ets un membre de seguretat que són més estrictes, t'obliguen a acatar les normes i si no ets conforme amb la reglamentació del centre et "castiguen", per dir-ho d'alguna manera. Entre aquests dos nivells, n'hi ha un d'entremig que són el rol dels educadors socials o tutors que, moltes vegades et facilita coses però que majoritàriament són molt restrictius amb certes peticions del noi. La bona relació entre l'educador i el noi es basa en si el noi vol treballar, el vincle anirà molt bé, si no vol treballar, anirà molt malament. Tots aquests actes es fan per tal de garantir la seva seguretat dins del centre encara que no sempre els joves ho acabin d'entendre. Amb els psicòlegs i metges intenten mantenir una molt bona relació però pel seu interès, perquè al cap i a la fi són aquests els que subministren pastilles antiinflamatòries i donen permisos per si no et trobes bé poder-te quedar a l'habitació. En definitiva, tot depèn de l'actitud del noi i de la mostra dels seus interessos pel qual estan al centre i també depèn del que l'educador pot oferir, és una negociació amb ells constant.

- **Quina relació tens tu amb ells?**

La meua relació amb ells és bona ja que, com he comentat abans, els proporciono eines i coneixements per tal que el dia de demà es puguin valer per si sols i siguin autosuficients.

- **Què és el que més valores de la teua tasca al centre?**

El que més valoro és la sensació que tinc un cop estic treballant de poder ajudar a aquests joves, donar-los les eines per poder, el dia de demà, facilitar-los la vida. També em satisfà molt quan algun alumne esporàdicament em ve a veure i m'agraeix per tot el que estic fent per ajudar-lo i donar-li les pautes necessàries per quan surti. A més, valoro la tasca de poder donar-los un espai de retrobament, oportunitat i en certa manera, d'esperança.

- **Quins són els horaris del centre?**

Durant els dies lectius s'aixequen a les 8:00 h, esmorzen, tenen un moment d'higiene personal i a partir de les 9:00 h comença el repartiment entre els que fan tallers i els que han d'anar a l'aula. Les aules, que és el que conec jo, acaben a les 12:15 h i entremig fan un matí de mitja hora. Els donen de dinar fins a les 15:00 h que tornen a les aules i als tallers corresponents fins a

les 17:00 h i a aquesta hora tornen als mòduls de convivència. Després de berenar tenen una estona d'activitat esportiva que és obligatòria com a mínim un dia si i un dia no. Tenen llavors temps lliure, sopen i a les 21:30 h acostumen a anar a dormir, ja que està tot molt pautat. Els dissabtes i diumenges no tenen aules ni tallers, llavors baixen al pati, tenen més estona d'esbarjo, això significa que fan més esport. Està prohibit l'ús dels mòbils i per tant miren alguna pel·lícula tots junts i estan a la zona de convivència. L'única cosa que tenen prohibida és tancar-se a l'habitació per tal d'evitar conflictes, ja que és l'únic espai juntament amb els lavabos on no hi ha càmeres de vigilància per respectar la intimitat d'aquests nois.

- **Què consideres que hauria de millorar (recursos, ...)?**

Principalment faltaria el recurs econòmic per poder oferir més mediadors, traductors, des del meu punt de vista faltaria una mica més d'atenció sanitària, ja que a partir de les 15:00 h no hi ha cap metge i les emergències sanitàries queden desateses. Si hi ha alguna emergència un cop el metge no hi és, el procés és molt lent, ha de venir l'ambulància, els mossos, etc... per temes legals.

Per una altra banda, crec que l'espai que tenim és reduït i que si augmenta el volum de nois, també hauria d'augmentar paral·lelament la capacitat dels espais. A més de poder augmentar el material del centre com lliteres i de més. Aquesta dotació econòmica ens permetria tenir una vinculació directa entre els professionals, ja que la coordinació entre personal del centre és o molt escassa o nul·la perquè les hores de feina estan exclusivament dedicades als nanos, no tenim un punt lliure per poder fer una coordinació i seguiment d'un noi. La clau seria compartir les visions que tenen de cada alumne tan els professors, educadors socials, psicòlegs i els mediadors que, com és deduïble, són perspectives molt diferents. L'únic que es fa és accentualment i si hi ha algun aspecte del noi que ens preocupa, es comenta amb algun professional amb qui tinguis un vincle més d'amistat. Si no hi ha ganes per part d'un professional de compartir la informació sobre algun nano, aquesta connexió i intercanvi directe d'informació no existeix. El que sí que existeix és l'escrit d'una fitxa cada tres mesos on es registra la informació de cada noi però es perden molts matisos pel camí. Això pel que fa a la coordinació dins del centre, el que passa és que un cop fora no tenim cap informació del que ha fet aquest noi per tant estaria molt bé un seguiment des de fora del noi. Quan s'obre la porta del centre un cop el noi ha complert la condemna, no es té cap mena d'informació del que ha

passat i del que ha deixat de passar amb aquest noi. Porto des del 2015 treballant en aquest centre i encara avui dia no he sabut què ha fet algun noi quan ha travessat la porta de sortida.

- **Què en penses de la relació que es fa dels MENA amb la delinqüència i la drogoaddicció?**

La gent té l'opinió que li ofereixen. Si pels mitjans de comunicació només reps inputs i notícies negatives d'aquests menors, al final t'ho creus. Des del meu punt de vista professional, tots són delinqüents pel simple fet perquè treballa amb ells, el 100% estan al centre i els educo perquè han comès una il·legalitat. Sortint del punt de vista de la meua feina, la premsa et fa veure el que vol, tot es basa en el que ven i el que no ven i la gent hauria de tenir el sentit crític d'assumir que no tots són delinqüents, només és un tan per cent, per tant, no s'hauria de generalitzar. La delinqüència i la drogoaddicció és un tema que sempre ha existit, no és un fenomen nou que ha arribat recentment en pastera.

- **Què manifesten els joves un cop els han sentenciat?**

Passar de ser lliure a estar mancat d'aquesta és una situació força impactant per a aquests nois. Tenen un procés d'adaptació i acceptació de la realitat que els espera. Primer es troben en la fase de negació, no estan bé i a més estan espantats i en algun es pot identificar un sentiment de calma. Aquest sentiment és perquè saben amb certesa que al centre tindran les necessitats bàsiques cobertes, els donaran menjar, tindran un llit on dormir i tindran on dutxar-se i tenir la seva higiene personal que potser d'on vénen no es donava. Molts d'aquests xavals fan una doble lectura i pensen que, encara que no tingui llibertat, el

Tothom té prejudicis, no només sobre els menors estrangers no acompanyats, sinó amb tot el que ens envolta i totes les persones que encara no hem conegut. És clar que em deien que eren violents, que la "liaven parda" i al cap i a la fi t'ho acabes creient. Un cop vaig entrar a treballar al centre, vaig contrastar la informació externa que havia rebut i vaig arribar a la conclusió que com a xavals de 16, 17, 18 anys que són, naturalment poden tenir comportaments no gaire adequats com qualsevol altre noi o noia que no sigui estrangera. Arran d'això, penso que per part de l'ajuntament o d'alguna entitat o del mateix centre, estaria bé que s'establís una xarxa antirumors per tal de

trencar estereotips, prejudicis i donar visibilitat als rumors falsos que s'especulen sobre aquests menors.

- **Has tingut l'oportunitat de fer més vincle amb algun jove del centre?**

Com que fa molt poc que estic treballant en aquest centre, costa establir un fort vincle de confiança amb un xaval i que sigui recíproc, és un fet difícil tenint en compte les situacions que han hagut de viure. No obstant, sí que he creat un petit vincle amb un parell que confien en mi i sempre que necessiten alguna cosa me la demanen sense cap mena de vergonya ni problema.

- **Què creus que es podria fer per donar sortida als menors que han complert la majoria d'edat i han de marxar del centre?**

Crec que hi ha pocs recursos per tal de donar sortida a aquests joves que han complert la majoria d'edat, ja que la DGAIA no ha investigat ni visualitzat les possibles sortides per a aquest col·lectiu. Des del meu punt de vista, considero que estaria bé dividir als xavals en dos grups segons la seva autonomia. Per exemple, si un menor té dificultats per relacionar-se amb altra gent, inclús amb els educadors i xavals del centre, si no domina o pràcticament no entén l'idioma que es parla en el país que està (sigui català o castellà) i mostra altres factors que indiquen que el menor, ara ja major d'edat, no està ben immers en la nostra societat, hauria de poder rebre més ajudes per tal que aquest noi/a tingui un futur digne. Una d'aquestes ajudes podria ser la disposició d'un pis tutelat, classes de llengua... En canvi el jove que mostra que està ben integrat en la societat, sap parlar la llengua el país (sigui català o castellà), podria sortir-se'n millor a la societat sense gaire acompanyament, i no necessitaria tantes ajudes com el de l'exemple anterior.

2. ENTREVISTA A EN KHALID (menor que viu a un pis tutelat de Mataró)

- Quin és el teu origen?

Vinc d'un poble que es diu Khenifra, està al Marroc, a uns 300 quilòmetres de la gran ciutat de Marrakech. És una ciutat molt calorosa i principalment està caracteritzada per grans muntanyes i llacs molt extensos.

- Amb quants anys vas arribar a Espanya?

Vaig arribar aquí amb 17 anys, ara en tinc gairebé 19 i el canvi que ha fet la meva vida ha estat espectacular.

- Perquè vas decidir venir aquí?

Principalment per treballar i estudiar per després trobar un futur millor. Més tard m'agradaria poder ajudar a la meva família que viu al Marroc. Vaig venir també perquè patíem molta pobresa.

- Quines expectatives tenies quan vas decidir marxar del Marroc?

Tenia l'esperança de trobar feina i de sortir de la pobresa que vivia al meu país. Esperava trobar més recursos que al Marroc i poder tenir una formació professional, etc.

- Com vas arribar a Espanya?

Vaig venir aquí amb una pastera que feia 11 metres de llargada. Vaig intentar venir a Espanya 4 vegades, és a dir, vaig agafar 4 pasteres. Això és perquè jo vaig haver de pagar 4000 euros a una persona que tenia moltes pasteres però si la policia marítima del Marroc ens enganxava navegant, ens feia tornar cap a casa o et deixen al territori més proper d'on estiguis navegant. Per aquest motiu vaig intentar fer el viatge 4 vegades fins que ho vaig aconseguir. Aquests 4000 euros no els vaig perdre cada vegada que em van enganxar els de la marina, sinó que aquests diners els pago un cop he arribat a Espanya, si la marina m'enganxa, no els perdo, aquesta és l'avantatge que vaig tenir en part. En canvi hi ha gent que paga 1000 euros o inclús no paga res, si els troba la policia marítima del Marroc, els fa tornar al territori més proper i a més a més perden els diners que havien pagat.

- Quin va ser el teu viatge?

De Khenifra vaig arribar a Càdiz, més tard Madrid i per acabar, aquí a Barcelona. A Barcelona vaig estar a un centre d'acollida del Masnou, que és al primer que vaig estar, després em van traslladar al de Canet de Mar i finalment em van concedir el pis tutelat que és on estic vivint actualment. Vaig estar un mes a Càdiz i dos dies a Madrid. A aquest últim m'hi vaig estar poc temps perquè hi havia molt de racisme i em sentia molt discriminat i exclòs. Aquí a Catalunya no em sento tan discriminat. Després de Madrid vaig arribar a Barcelona i em van traslladar al centre d'emergència del Masnou, a Ocata. Aquí m'hi vaig passar 28 dies. Quan em van portar al centre de Canet m'hi vaig passar 9 mesos, des de Novembre fins a Juliol. Des de Juliol que estic vivint al pis tutelat amb els meus quatre companys.

- **Què és el primer que vas fer en arribar aquí?**

El primer que vaig fer quan vaig trepitjar aquestes terres va ser anar a una comissaria. Allà el primer que van fer els policies va ser preguntar quants anys tenia, quant de temps feia que estava a Catalunya i si havia estat a algun centre abans. Em vaig quedar a dormir una nit a la comissaria de Càdiz, a Madrid m'hi vaig passar tota la tarda però sense quedar-me a dormir i a Barcelona vaig dormir a la comissaria de Plaça Espanya dues nits. No em van fer cap prova de reconeixement mèdic.

- **Com et vas sentir amb les autoritats?**

Em vaig sentir bé, tenia l'avantatge que allà a comissaria hi havia un traductor marroquí. Per tant, podia entendre el que em deien els policies i jo podia explicar-los a ells gràcies al traductor.

- **Un cop et van portar al centre, com et vas sentir?**

Em vaig sentir força content i il·lusionat per haver aconseguit el meu objectiu. Al primer centre on vaig estar, a Ocata, érem 100 nois convivint en el mateix espai. Al segon centre, a Canet de Mar, n'érem la meitat, 50 nois, però igualment hi havia molts problemes. A més a més, l'afegit que té de dolent el centre de Canet és que la seva gent no volen el centre.

- **Al centre, havies d'anar a l'escola?**

No, només feia i faig classes de català al matí i d'aquí poc començaré un curs a la tarda sobre les persones dependents. Als 18 anys m'agradaria ser monitor a

la fundació Pere Tarrés, que és una fundació basada en els MENA, això seria els caps de setmana.

- **Quina relació tenies amb els educadors?**

Tenia una molt bona relació amb els educadors del centre, tant al del Masnou com el de Canet. En part era perquè complia les normes i em portava bé.

- **Mantens relació amb la teva família?**

Sí, i tant. La relació amb la meva família és molt bonica, parlo gairebé cada dia amb ells i ens trobem molt a faltar. A la meva família som cinc, el meu pare, la meva mare i les meves dues germanes. Especialment tinc una connexió molt forta amb la meva mare, encara que estimi a tota la meva família per igual.

- **Quin va ser el procés fins que et van concedir el pis tutelat?**

Van passar moltes coses, ho has de fer tot, tot, tot bé per poder aconseguir anar a un pis, el teu comportament ha de ser més que correcte i no pots tenir conflictes amb ningú, sinó les possibilitats d'aconseguir un pis es tanquen ràpidament, ja que som molts els que aspirem a aquesta oportunitat i molt pocs pisos disponibles. Per exemple, si un noi es nega a assistir a les classes de català, no compleix els horaris del centre o té conflictes amb altres nois, serà molt difícil que aconseguixi el pis.

- **De què t'agradaria treballar d'aquí a un temps?**

M'agradaria molt ser educador d'un centre d'acollida, com les persones que em van ajudar i educar quan vaig arribar aquí i no sabia la llengua ni res. Seria com un agraïment per tot el que han fet per mi i per tant em sentiria molt bé amb mi mateix. A més a més, seria com retornar tots els esforços que han fet per mi ajudant-los a ells. Per això mateix començaré el curs sobre les persones dependents, per tal d'aconseguir un contracte de feina i més tard estudiar un grau mitjà i després anar a la universitat a estudiar Educació Social.

que està guanyant durant el període intern li compensa a la llarga (alfabetització i eines per a sortir preparat, alimentació, sanitat, seguretat,...). A més, un cop estan al centre reben una setmanada i això fa que a la llarga se sentin millor i valorin positivament la seva estança al centre. A mesura que passen els mesos, els veig més alegres i que han superat la negació de l'entrada al centre. Molts d'ells fan el canvi de xip i aprofiten els recursos que els dona el centre.

- **I un cop han abandonat el centre?**

Un cop han sortit del centre pel compliment de la sentència, molts es troben neguitosos i espantats, més que quan van entrar. Això es produeix per la inseguretat i la incertesa d'on dormiran aquella nit, què menjaran, etc...

- **S'ha donat algun cas en el qual algun menor hagi sortit lliure (per compliment de la condemna) i hagi tornat a delinquir perquè no tenia altres recursos o ha tornat al centre? Si és que sí, explicar algun cas dels dos.**

Avui en dia hi ha un 12% de reincidència, és a dir, els joves que han sortit del centre perquè han complert la condemna, un temps més tard tornen al centre perquè han tornat a delinquir. Des de febrer n'han tornat a entrar 4. Un cop el noi ha sortit del centre, disposa de dos anys de llibertat vigilada, això vol dir que cada any ha d'anar al jutjat assegurant que està al país on ha estat convicte i si no ho fa, pot tenir repercussions legals. Alguns d'ells tornen a delinquir i a més amb un expedient molt llarg, ja que cometent crims menors (robar un mòbil) no els empresonen al centre, només quan cometen algun crim major (violació, robatori major...). Hi ha un tant per cent molt minoritari que tornen al centre perquè necessiten alguns papers si es volen matricular a algun cicle mitjà o superior, o vénen per agrair-te la feina i d'aquesta manera veus el camí que han emprès aquests joves. Quan es dóna aquest últim cas, és quan realment et sents valorat i es demostra tot l'esforç que hem fet tots i cadascun dels professionals que treballem aquí al centre.

3. ENTREVISTA A L'ELOI (Educador que acaba de començar a treballar a un centre)

- **Què és el que vas estudiar? T'esperaves acabar treballant en l'entorn dels mena?**

M'he format a la universitat de la UB i ara sóc treballador social. Vaig començar treballant a la creu roja de Mataró, amb els refugiats però no havia contemplat l'opció de treballar amb els menors no acompanyats. Fa poc em va sortir aquesta oportunitat i vaig pensar que seria una bona idea treballar amb aquests joves i saber més de prop sobre la seva realitat.

- **Què en penses sobre els rumors i prejudicis que hi ha sobre aquets col·lectiu? En tenies tu abans d'entrar en aquest món?**

Tothom té prejudicis, no només sobre els menors estrangers no acompanyats, sinó amb tot el que ens envolta i totes les persones que encara no hem conegut. És clar que em deien que eren violents, que la "liaven parda" i al cap i a la fi t'ho acabes creient. Un cop vaig entrar a treballar al centre, vaig contrastar la informació externa que havia rebut i vaig arribar a la conclusió que com a xavals de 16, 17, 18 anys que són, naturalment poden tenir comportaments no gaire adequats com qualsevol altre noi o noia que no sigui estrangera. Arrel d'això, penso que per part de l'ajuntament o d'alguna entitat o del mateix centre, estaria bé que s'establís una xarxa anti-rumors per tal de trencar estereotips, prejudicis i donar visibilitat als rumors falsos que s'especulen sobre aquests menors.

- **Has tingut la oportunitat de fer més vincle amb algun jove del centre?**

Com que porto temps treballant en aquest centre, costa que estableixis un fort vincle de confiança amb un xaval i que sigui recíproc, és un fet difícil tenint en compte les situacions que han hagut de viure. No obstant si que he creat un petit vincle amb un parell que confien en mi i sempre que necessiten alguna cosa me la demanen sense cap tipus de vergonya ni problema.

- **Què creus que és podria fer per donar sortida a els menors que han complert la majoria d'edat i han de marxar del centre?**

Crec que hi ha pocs recursos per tal de donar sortida a aquests joves que han complert la majoria d'edat ja que la DGAIA no ha investigat ni visualitzat les possibles sortides per a aquest col·lectiu. Des del meu punt de vista, considero que estaria bé dividir als xavals en dos grups segons la seva autonomia. Per exemple, si un menor, té dificultats en relacionar-se amb altre gent, inclús amb els educadors i xavals del centre, no domina o pràcticament no entén l'idioma que es parla en el país que està (ja sigui català o castellà) i mostra altres factors que indiquen que el menor, ara ja major d'edat, no està ben immers en

la nostra societat, hauria de poder rebre més ajudes per tal de que aquest noi/a tingui un futur digne. Una d'aquestes ajudes podria ser la disposició d'un pis tutelat, classes de llengua... En canvi el jove que mostra que està ben integrat en la societat, sap parlar la llengua el país (ja sigui català o castellà), podria sortir-se'n millor a la societat sense gaire acompanyament, i no necessitaria tantes ajudes com el de l'exemple anterior.

4. ACTIVITATS PROPORCIONADES ALS ALUMNES EN LA SESSIÓ DIDÀCTICA

Activitat 1: QUI SÓN ELS MENA? (definició)

Els menors estrangers no acompanyats (MENA) són tots aquells nens i nenes i/o adolescents més petits de 18 anys que, per diverses circumstàncies han hagut d'abandonar el seu país d'origen i han emigrat sense l'acompanyament dels seus pares ni sota cap vigilància d'un adult.

Se'ls coneix amb aquestes sigles:

- **MINA** (Menors Immigrants No Acompanyats)
 - **MMNA** ("Menores Migrantes No Acompañados")
 - **MEINA** (Menors Estrangers Indocumentats No Acompanyats)
 - **Menors Separats.**
-

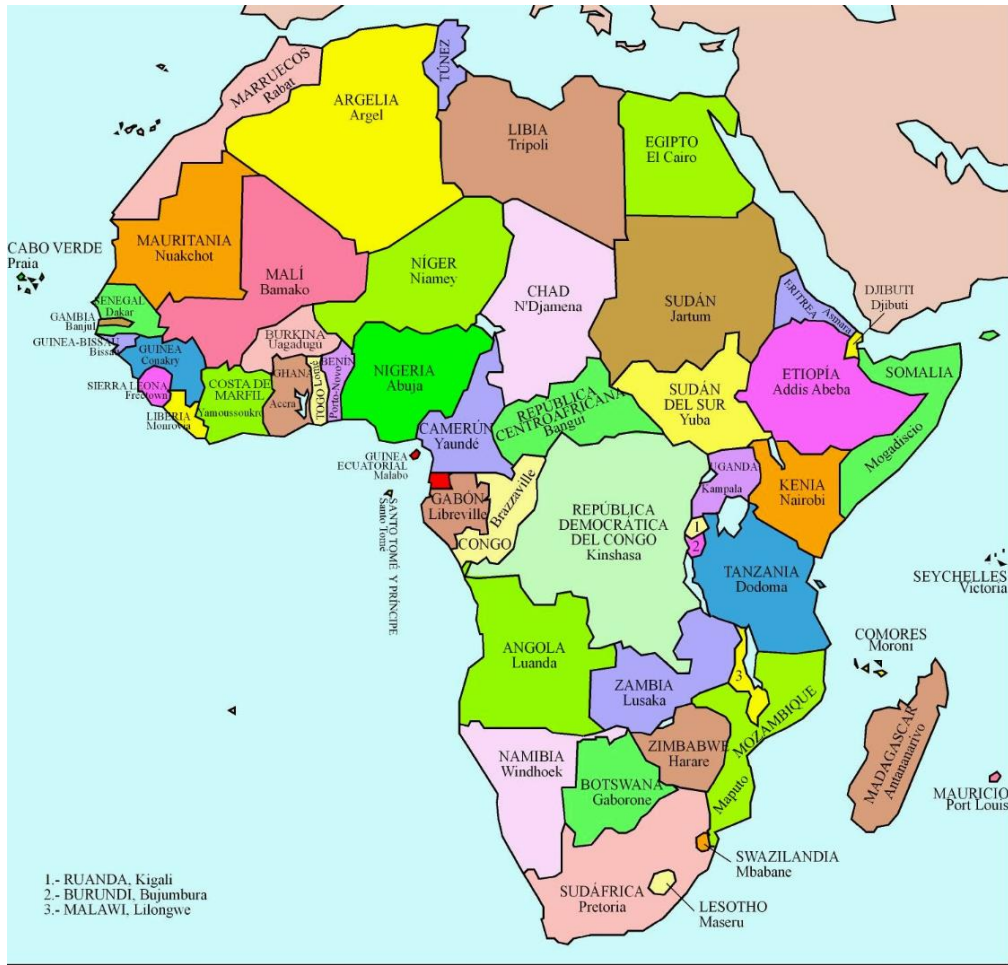
Preguntes per reflexionar:

- Trobeu adequades aquestes sigles per determinar a aquest col·lectiu? Justifiqueu la vostra resposta.
- Trobeu que són discriminadores i d'exclusió? Justifiqueu la vostra resposta.

Activitat de creació:

Penseu entre tots una sigla que pugui definir a aquests menors de manera que no es puguin sentir discriminats, marginats, exclosos...

Activitat 2: CAUSES I EXPECTATIVES

ÀFRICA	EUROPA
Mortalitat infantil	Feina
Pobresa	Educació
Inestabilitat	Pau
Desnutrició	Drets
Guerres	Sanitat
Marginació	Aliments
Malalties i epidèmies	Progrés

Activitat 3: DECLARACIÓ DELS DRETS DELS INFANTS

Adoptada per L'Assemblea General de les Nacions Unides, per resolució 1.386 (XVI), de 20 de novembre de 1959.

PREÀMBUL

III. Considerant que l'infant, per la seva manca de maduresa física i mental, **necessita una protecció i cura especials**, incloent-hi la **protecció jurídica adequada**, tant abans com després del naixement.

V. Considerant que **la humanitat ha d'atorgar a l'infant el millor** que li pugui donar.

VI. L'Assemblea General proclama la present Declaració dels Drets de l'Infant a fi que tinguí **una infantesa feliç i gaudeixi, en benefici propi i de la societat, dels drets i de les llibertats** que s'hi enuncien, i **obliga** als pares i mares, els homes i les dones individualment, i les **organitzacions privades, autoritats locals i els governs respectius**, a **reconèixer aquests drets i a treballar** perquè s'observin per mitjà de mesures legislatives.

PRINCIPIS:

Principi 1: L'infant ha de gaudir de tots els drets enunciats en aquesta Declaració. Aquests drets han de ser reconeguts a tots els infants **sense excepció de cap mena o discriminació per motius de raça, de color, de sexe, de llengua, de religió, d'opinió política o d'altra índole, d'origen nacional o social, posició econòmica, de naixement o de qualsevol altra condició, ja sigui de l'infant mateix o de la seva família.**

Principi 2: L'infant ha de gaudir d'una protecció especial i disposarà d'oportunitats i serveis establerts per la llei, i d'altres mitjans, a fi que pugui desenvolupar-se físicament, mentalment, espiritualment i social, d'una manera sana i normal, en condicions de llibertat i dignitat. En promulgar lleis amb aquesta finalitat, la consideració fonamental a què caldrà atènyer-se serà l'interès superior de l'infant.

Principi 3: L'infant té dret, des del seu naixement, a un nom i una nacionalitat.

Principi 4: L'infant ha de gaudir dels beneficis de la seguretat social. Ha de tenir dret a créixer i a desenvolupar-se amb salut; i amb aquest fi caldrà proporcionar-li. Té dret a disposar d'alimentació, habitatge, recreació i serveis mèdics adequats.

Principi 5: L'infant que pateixi impediments físics, mentals o socials, ha de rebre el tractament, l'educació i les atencions necessàries que requereixi la seva particular situació.

Principi 6: "l'infant de tendra edat no serà separat de la seva mare." "La societat i les autoritats públiques tenen el deure de dedicar una cura especial envers els infants sense família o que estiguin mancats de mitjans de subsistència."

Principi 7: L'infant té dret a rebre educació, que serà gratuïta i obligatòria almenys en la seva etapa elemental. Se li donarà una educació que afavoreixi la seva cultura

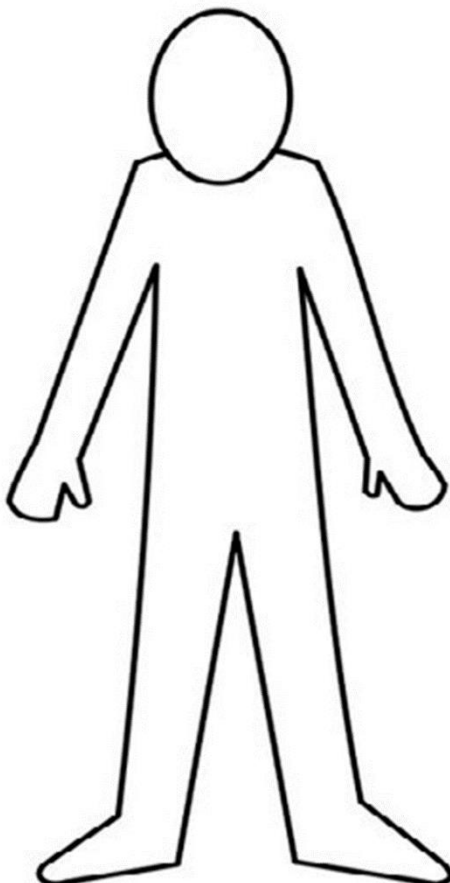
general i li permeti, en condicions d'igualtat d'oportunitats, desenvolupar les seves aptituds i el seu judici individual, el seu sentit de la responsabilitat moral i social, i esdevenir un membre útil de la societat.

Principi 8: L'infant ha de figurar entre els primers de rebre, en tota circumstància, protecció i socors.

Principi 9: L'infant ha de ser protegit contra totes les formes de negligència, crueltat i explotació. No serà objecte de cap mena de tràfic. No s'haurà de consentir que l'infant treballi abans d'una edat mínima adequada; en cap cas no se l'ocuparà ni se li permetrà que s'ocupi en qualsevol tasca o feina que perjudiqui la seva salut, o que interfereixi en el seu desenvolupament físic, mental o moral.

Principi 10: L'infant ha de ser protegit contra les pràctiques que puguin fomentar la discriminació racial, religiosa o de qualsevol altra mena. Ha de ser educat en esperit de comprensió, tolerància, amicitat entre els pobles, pau i fraternitat universal, i amb plena consciència que ha de consagrar les seves aptituds i energies al servei dels seus semblants.

II. Considerant que les Nacions Unides han proclamat en la Declaració Universal dels Drets Humans que **tothom té els drets i les llibertats** que s'hi enuncien, **sense cap mena de distinció de raça, de color, de sexe, de llengua, de religió, d'opinió política i de qualsevol altra índole, d'origen nacional o social, de posició econòmica, naixement o de qualsevol altra condició.**

Activitat 4: RELACIÓ AMB LA DELINQUÈNCIA I DROGOADDICCIÓ

TITULARS FREQUENTS:

- *“El problema de los MENA en Barcelona: 40 detenidos en cinco días.”*

https://elcaso.elnacional.cat/es/sucesos/mena-barcelona-40-detenidos-mossos-robos_8712_102.html

- *“Los menas intensifican la delincuencia en Lavapiés.»*

https://www.abc.es/espana/madrid/abci-menas-intensifican-delincuencia-lavapiés-201910250038_noticia.html

TITULARS VERÍDICS:

- *“Menors emigrants no acompanyats: el 18% delinqueix i són molt reincidents”*

https://cat.elpais.com/cat/2019/05/03/catalunya/1556885616_055951.html

- *“El 18% de los 'menas' caen en la delincuencia, según los Mossos”*

<https://www.elperiodico.com/es/sociedad/20190503/menos-del-20-de-los-menas-caen-en-la-delincuencia-segun-los-mossos-7436889>

5. FORMULARI A POSTERIORI DE LA SESSIÓ DIDÀCTICA

- Tenies coneixement de l'existència d'aquest col·lectiu i de la seva realitat abans de la sessió?
- Et va ajudar la sessió de divendres a entendre la realitat d'aquest col·lectiu?
- Creus que et vas sensibilitzar envers aquests menors i la seva situació?
- Per què?
- Consideres que el vídeo inicial, "Com plora el mar" de Joan Dausà, és adient per analitzar aquest tema?
- Creus que les dinàmiques van ser adequades per tractar el tema amb alumnes de la vostra edat?
- Quina et va agradar més? La definició i sigles dels MENA (Activitat 1), les causes i expectatives (Activitat 2), els trets característics i drets dels infants (Activitat 3) o la relació amb la delinqüència (Activitat 4)
- Per què?
- Quin aspecte treballat t'ha cridat més l'atenció? Assenyala'ls.

- **Qui consideres que és el màxim responsable de la situació que viuen aquests menors?** La pobresa i endarreriment dels seus països, els mitjans de comunicació, les institucions i lleis dels països europeus, el govern de l'estat al qual arriben, la pròpia família o altres.
- **Creus que la sessió t'ha ajudat a modificar la percepció que tenies respecte aquests menors?**
- **Argumenta els motius.**
- **Creus que en un futur la seva situació millorarà?**
- **La solució al problema passa per:** enduriment dels controls fronterers, augment de les deportacions, augment dels recursos per atendre als menors, ajudar a millorar la situació dels països d'on venen i altres.

6. PÀGINES WEB CONSULTADES:

<https://www.accem.es/vulnerables/menores-extranjeros-no-acompanados-mena/>

<http://www.zerbitzuan.net/documentos/zerbitzuan/Menores%20extranjeros%20no%20acompanados.pdf>

<https://www.siiis.net/documentos/ficha/216899.pdf>

<https://liniaxarxa.cat/liniamar-baixmaresme/noticies/un-alberg-del-masnou-acull-92-menors-no-acompanyats/>

https://www.ara.cat/societat/Creen-places-acollir-menors-oficines_0_2091990865.html

https://elcaso.elnacional.cat/ca/successos/batalla-campal-calella-mena-robatori-mossos-mirasol_9129_102.html

https://elcaso.elnacional.cat/ca/successos/batalla-campal-calella-mena-robatori-mossos-mirasol_9129_102.html

<https://www.lavanguardia.com/local/maresme/20190701/463188259643/mena-migrante-masnou-agresion-sexual-canet-de-mar-dgaia.html>

<https://www.lavanguardia.com/local/maresme/20181101/452677435102/mataro-mossos-comisaria-dgaia-jovenes-tutelados.html>

<https://www.elperiodico.com/es/sociedad/20190812/cruzare-en-kayak-si-hace-falta-7584802>

<https://www.elperiodico.com/es/sociedad/20190811/viaje-al-pueblo-de-los-menas-queremos-que-nuestros-hijos-vivan-vuestra-vida-no-la-nuestra-7571007>

<https://www.elperiodico.com/es/sociedad/20190812/menas-pateras-larache-7584599>

<https://www.elperiodico.com/es/sociedad/20190811/hablan-familias-menas-7584447>

<https://www2.abogacia.es/actualidad/noticias/albert-pares-se-atreven-a-vulnerar-los-derechos-de-los-menores-no-acompanados-porque-no-tienen-voz-y-pocas-entidades-y-personas-hacemos-que-se-oigan/>

https://www.youtube.com/watch?v=S_ORTKlfMYE

https://www.unicef.es/sites/unicef.es/files/Suenos_de_bolsillo.pdf

<https://revistas.comillas.edu/index.php/revistamigraciones/article/view/4240>

https://dspace.uib.es/xmlui/bitstream/handle/11201/880/TFG_Borras_Hernandez_Bele_n.pdf?sequence=1&isAllowed=y

https://www.peretarres.org/facultat/masters-propis/expert-mena?utm_source=newsletter&utm_medium=email&utm_campaign=postgraus_030119

https://www.ara.cat/societat/duplicuen-MENA-anys-perden-proteccio_0_2114188726.html

<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1132055915000599>

<https://www.catalunyapress.es/texto-diario/mostrar/1033667/esos-ninos-jovenes-quienes-llaman-menas>

<https://www.accem.es/vulnerables/menores-extranjeros-no-acompanados-mena/>

http://diposit.ub.edu/dspace/bitstream/2445/119723/1/TFG_Segura_Lozano_Cla%cc%80udia.pdf

<http://www.interior.gob.es/ca/web/servicios-al-ciudadano/extranjeria/regimen-general/menores-extranjeros#Con%20fines%20de%20tratamiento%20m%C3%A9dico%20o%20vacaciones>

https://cat.elpais.com/cat/2019/05/03/catalunya/1556885616_055951.html

https://treballiaferssocials.gencat.cat/ca/ambits_tematics/infancia_i_adolescencia/estrategiacatalanaacollida/

https://treballiaferssocials.gencat.cat/ca/ambits_tematics/infancia_i_adolescencia/Area-de-Suport-als-Joves-Tutelats-i-Extutelats-ASJTET/

<https://www.accac.cat/index.php?seccio=cases&id=158>

<https://www.ccma.cat/tv3/alcarta/30-minuts/menors-lluny-de-casa/video/5799106/>

<http://www.agmf.es/az/boletin25LA%20VALORACI%20%C3%93N%20DE%20LA%20EDAD%20EN%20LOS%20MENORES.pdf>